

THOMAS HENRY HUXLEY.

In den namiddag van den 29sten Juli overleed, te Eastborne, THOMAS HENRY HUXLEY, een van de meest bekende leerlingen van DARWIN en tevens een van de vurigste apostelen van diens leer. Geboren te Ealing, bij Londen, op den 4^{den} Mei 1825, had hij zijn 70^e levensjaar pas voleindigd.

HUXLEY was de zoon van een eenvoudig onderwijzer in zijn geboorteplaats. Nadat hij zijn studiën aan de toen pas opgerichte Hoogeschool te Londen had volbracht, werd hij, in 1846, aangesteld als scheepsdokter bij de marine; in die kwaliteit bracht hij, aan boord van de *Rattle-Snake*, vier jaren door in de zeeën van het zuidelijk halfrond en zette hij de waarnemingen voort, door zijnen leermeester DARWIN in die zelfde wateren aan boord van de *Beagle* volbracht. In 1853 nam hij zijn ontslag en werd hij benoemd tot professor aan het toen pas opgerichte *Royal Mine-College*.

Het eerste werk, dat van zijne hand verscheen, was gewijd aan de studie der *Hydrozoën* van den oceaan, terwijl zijn voornaamste, dat den veelzeggenden titel: »*Mans place in Nature*» voerde, in 1863 ver-

scheen en in bijkans alle talen van de beschaafde wereld werd overgezet. Ook dateert van dien tijd de aanvang van zijne openbare lessen over dit onderwerp, die een waren storm deden opsteken in de geleerde wereld en ver daar buiten. Toch verheerlijkte hij, in 1870 tot voorzitter verkozen van de *British Association for the advancement of Sciences*, in zijne openingsrede niet, zooals algemeen verwacht werd, de leer van DARWIN, maar trad hij op als verdediger van de proeven, waardoor PASTEUR aan de leer der spontane generatie den genadeslag gaf.

HUXLEY bezat in groote mate de gave de meest abstracte veroveringen der wetenschap te populariseeren; zijne »*leekepreeken*» staan in dit opzicht op eene lijn met TYNDALL's voordrachten op aanverwant gebied, van wien hij echter in dit belangrijk opzicht verschilde, dat hij zich steeds opzettelijk kennen deed als tegenstander van alles, wat naar eene verklaring van de dingen der natuur uit godsdienstige overwegingen zweemde.

In 1870 ook werd hij gekozen tot lid van hetgeen wij de plaatselijke schoolcommissie van Londen zouden noemen, van welke commissie hij lang secretaris was. Daarenboven werd hij in 1873 secretaris van de *Royal Society* te Londen, welke functie hij waarnam tot in 1885, toen hij, na het overlijden van SPOTTISWOODE, tot voorzitter van dat geleerde genootschap, het eerste in Engeland, verkozen werd.

In laatstgenoemd jaar noodzaakte hem zijn gezondheid deze betrekking neder te leggen, terwijl hij om dezelfde reden vijf jaren later zich gedrongen zag, zich geheel uit de wetenschappelijke wereld terugte trekken. Hij vestigde zich toen met der woon te *Eastbourne*, waar hij een villa had laten bouwen en waar nu onlangs de dood hem aan zijne, in zijn otium steeds voortgezette, studiën ontrukte. Toch namen deze in zijn laatste levensjaren niet uitsluitend zijn tijd in beslag, daar hij, zich geroepen achtende openlijk op te treden tegen de politiek van GLADSTONE's partijgenooten, zich aansloot bij de Unionisten en met dezen den strijd voerde, waarvan hij den bij uitstek gunstigen uitslag niet heeft mogen beleven.

CARL VOGT en HUXLEY; deze twee groote figuren uit den strijd, die er het zijne toe bijbracht om de laatste helft dezer eeuw te maken tot een der meest belangrijke perioden in de cultuurgeschiedenis der menschheid, die daarbij als het ware schouder aan schouder streden, zijn dan van ons heengegaan. Een spanne tijds, een paar maanden slechts, scheidden de oogenblikken, waarop zij werden afgeroepen van het tooneel, waar hunne werkzaamheid onuitwischbare sporen achterlaat.